

Oled sa **GEENIUS**, **RIKAS** või **PRO**? [Vali sobiv tellimus siit.](#)**EESTI LOODUS**

Neli aastat kandsid vilja: suuremahuline projekt valmistab Eestit ette kliimamuutustega kohanemiseks

AwaRa
Est LIFE 2

Loed AwaRaEst LIFE blogi, kus tutvustame, mida LIFE programmi projektide abil Eesti looduse ja keskkonna heaks tehtud on ning mida plaanime tulevikus ellu viia.

[Vaata kõiki artikleid](#)**Kliimaministeerium ja KIK**

27. sept. 2023 kell 09:25

Projekti jooksul on plaanis uuendada Eesti tuleviku kliimaprognoose ning leida mitmele Eesti piirkonnale lahendused muutuvate ilmastikutingimustega paremaks toimetulekuks. Foto: Shutterstock

“Kui tuli kiri, et meie projekt oli edukas, siis alguses tõrkus mõistus seda vastu võtmast. Lugesin enne vähemalt kolm korda üle, kui julgesin teisi kolleege ja partnereid teavitada,” tõdes neli aastat tagasi LIFE-SIP AdaptEST projekti kirjutamisega alustanud Kliimaministeeriumi kliimaosakonna nõunik Maris Arro. Selle aasta alguses startinud projekt [LIFE-SIP AdaptEST](#) on seadnud missiooniks uuendada Eesti tuleviku kliimaprognoose ning leida mitmele Eesti piirkonnale lahendused muutuvate ilmastikutingimustega paremaks toimetulekuks.

Ideest teostuseni läks neli aastat

Maris Arro sõnul sai projekti idee alguse juba 2019. aasta kevadel. “Toonasel Keskkonnaministeeriumi kliimaosakonnal oli küll olemas [kliimamuutustega kohanemise arengukava](#) ja rakendusplaan, aga ei olnud eelarvelisi vahendeid tegevuste katmiseks pikas perspektiivis,” meenutas ta. Lisaks utsitas Euroopa Komisjon neid liikmesriike, kellel veel üleriigilist LIFE kliimaprojekti pole, selleks vastavat taotlust kirjutama.

Ideest eduka taotluseni läks ühtekokku neli aastat ning projekt sai lõpuks ametlikult alustada selle aasta jaanuarist. Nimelt on LIFE SIP (varem kasutati lühendit IP) ehk strateegiliste integreeritud projektide taotlusprotsess kaheetapiline ning kui esimene taotlus rahastajale sobib, esitatakse järgmisena põhitaotlus, kus esialgsest kontseptsioonist on saanud paarisajaleheküljeline dokument.

Maris Arro sõnul saadi 2019. aastal küll eeltaotlus kokku, kuid 2020. aastal põhitaotlust esitada ei õnnestunud. Niisiis esitati 2021. aastal Euroopa Komisjonile uus taotlus ning seejärel ka põhitaotlus, kuid esimesel korral jäi projekt soovitud rahastuseta. “Üheks põhjuseks oli see, et samaaegselt esitati Eestist ka teine kliimaprojekt [LIFE-IP BuildEST](#), mis sai toetust, aga ühel aastal ühes riigis kahe eri SIP projekti jaoks üldjuhul pole lootust raha saada,” selgitas Arro.

Viimasel korral läks õnneks

Küll aga ei antud projektiga alla ning viimane ponnistus kandis lõpuks vilja - 2022. aasta suvel saadi teada, et projektitaotlus oli edukas ning projekt kutsuti rahastuslepingu läbirääkimiste vooru. Maris Arro sõnul on projektil veel üks ehk n-ö kolmas etapp, mis tähendab projektitaotluse ülevaatamist ja lepingu ettevalmistamist. “Pingelangus, et nüüd on projektil rahastus olemas, saabus alles 2022. aasta lõpus,” lisas ta.

Arro ei varja tõdemust, et nii suure projekti puhul on väljakutsuv absoluutselt kõik, sest nii palju, kui on inimesi, on ka ideid - nii tegevuste kui ka eelarve osas. “Seega peab olema oskus laveerida LIFE tingimuste ja ideede vahel,” kirjeldas ta.

Kõige keerulisem on nii suure projekti puhul aga ajasurve ja partnerite rohkus - AdaptESTil on ühtekokku [17 partnerit](#), sealhulgas näiteks Keskkonnaamet, Keskkonnaagentuur, Keskkonnaministeeriumi Infotehnoloogia Keskus, Eesti Keskkonnauuringute Keskus, Eesti Loodusmuuseum, Eesti suuremad ülikoolid ja vastava kompetentsiga mittetulundusühingud. “Iga projektitaotluse koostamise puhul näib kehtivat see, et ükskõik kui vara alustad, siis lõpus jääb ikka aega puudu. Samas, kui ise usud ja mõtled, et jah, ma võin ja suudan, siis usuvad seda ka partnerid.”

AdaptEST keskendub ühiskonnale ja loodusele

Kuivõrd LIFE programmist võivad rahastust taotleda väga eriilmelised keskkonna- ja kliimaprojektid erinevatest institutsioonidest, eristab SIP ehk strateegilist integreeritud projekti riiklikult juhitud ja suunatud strateegia olemasolu. “See tähendab, et projekt on sisuliselt kogu arengukava või strateegia elluviimine ning Euroopa Komisjonile tuleb aru anda nii projekti tegevuste osas kui ka muude arengukava tegevuste osas, mis otseselt projekti tegevused ei ole,” selgitas Arro.

Sarnaselt selle aasta alguses startinud LIFE-SIP AdaptEST projektile on Eestis hetkel elluviimisel ka teisi integreeritud projekte nagu [LIFE-IP CleanEst](#), [LIFE-IP ForEst&FarmLand](#) ja

[LIFE-IP BuildEST](#). Seejuures on kõikide hetkel läbiviidavate integreeritud projektide juhtpartneriks Kliimaministeerium, kel lasub ka vastutus riikliku strateegia täitmise ees.

Kuid mis eristab LIFE-SIP AdaptEST projekti teistest omataolistest, näiteks varem rahastuse saanud BuildESTist? “Kui BuildESTi käigus uuendatakse ja viiakse ellu Eesti hoonete rekonstrueerimise pikaajalise strateegia eesmärgid ning tegeletakse rohepöördega hoonete energiatõhususe ja kliimakindluse vaates, siis AdaptEST keskendub rohkem ühiskonnale ning loodusele üldisemalt, et parandada meie kõigi valmisolekut kliimamuutustega kohanemiseks,” märkis Arro.

Projekti jooksul on plaanis uuendada Eesti tuleviku kliimaprognoose ning leida mitmele Eesti piirkonnale lahendused muutuvate ilmastikutingimustega paremaks toimetulekuks. Muu hulgas uuritakse, milline on Alam-Pedja looduskaitseala luhahaina kui biomassi kasutuspotentsiaal, otsitakse võimalusi Ida-Virumaa põllumajanduses ja tööstuses heitvee taaskasutuseks, proovitakse leida lahendusi veekogude seisundi parandamiseks ja tehakse palju muudki, millest võiks muutuvate ilmastikutingimustega paremaks toimetulekuks kasu olla. 2032. aastani kestva projekti täpsemate eesmärkide ja tegevustega saab tutvuda [siin](#).

Projektkirjutajate kogemuslood kannustavad ka teisi

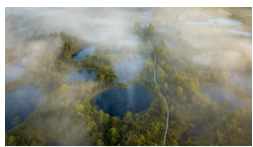
Et LIFE projekti kirjutamine on aeganõudev protsess, mille käigus tekib palju küsimusi ja ristteid, on taotlusprotsessi edukalt läbinud projektkirjutajate kogemus hindamatu tähtsusega, seda eeskätt alustavate projektide ja ideede algatajate jaoks. Maris Arro on Eestis üks LIFE programmi kontaktisikutest, kes nõustab huvilisi kliimaprojektide kirjutamise osas. Küsimuste korral on võimalik ühendust võtta ka teiste LIFE programmi valdkondade [kontaktisikutega](#).

Lisaks korraldavad Keskkonnainvesteeringute Keskus (KIK) ja Kliimaministeerium igal aastal LIFE-teemalisi infopäevi, kus ekspertkogemust jagavad varem taotlusprotsessi läbinud ja/või projekte ellu viinud inimesed. Juba 11. oktoobril toimub veebipõhine [LIFE Eesti infopäev](#), kus saab kuulda LIFE taotlejate kogemuslugusid ning jagatakse näpunäiteid ja soovitusi tulevastele projektkirjutajatele.

Infopäeval räägitakse erinevatest Eestis ellu viidud ja käimasolevatest LIFE projektidest, mistõttu tasub kuupäev juba varakult kalendris broneerida. Huvilistel ja tulevastel projektkirjutajatel tasub kindlasti jooksvalt jälgida nii [LIFE programmi kodulehte](#) kui ka [LIFE Eesti Facebooki lehte](#), kus jagatakse värsket informatsiooni eesseisvate LIFE ürituste kohta.

Artikli kirjutamist on rahastatud projektist “LIFE programmist teadlikkuse suurendamine ja projektitaotluste kvaliteedi parandamine 2”, mida rahastab Euroopa Liidu liikmesriikide keskkonnaprojektide kaasrahastamise programm LIFE.

Märksõnad: [euroopa komisjon](#), [kik](#), [kliimaministeerium](#), [LIFE](#), [life programm](#), [LIFE SIP AdaptEST](#)

Nipid, mis aitavad LIFE projekti kirjutamisega algust teha

Kui tahad jõuda kaugele, mine koos: mis on eduka LIFE projekti valem?

“Sellisel tasemel projekti pole varem ellu viidud.” Eesti Erametsaliit otsib koostöö abil võimalusi elukeskkonna säilitamiseks

[Jaga Facebookis](#)
[Saada e-kirjaga](#)
[Jaga Twitteris](#)
[Jaga LinkedInis](#)

POPULAARSED LOOD

MÄRGATUD LOODUSES

Nädalavahetusel on soodne aeg vaadelda ja tundma õppida rändlinde

TARGA TARBIJA BLOGI

Külmikud tühjaks väljakutse: vaatame, kuidas osalejatel toidu tegemine õnnestus!

UUDIS

Tallinnas tuleb esimest korda liinile vesinikubuss

PANDIPAKENDI BLOGI

Üks Eesti tuntumaid kaubamärke sai uue näo

ROHEMAJANDUS

Ringmajanduse Piduri tiitli sai Eesti inimene, kes ei viitsi jäätmeid sortida

G TELLIJALE

Reoveeuuring näitas enamiku uimastite tarvitamise suurenemist

VIIMATI LISATUD

Nädalavahetusel on soodne aeg vaadelda ja tundma õppida rändlinde

27. september 2023 kell 14:29

Ringmajanduse Piduri tiitli sai Eesti inimene, kes ei viitsi jäätmeid sortida

27. september 2023 kell 13:43

Tallinnas tuleb esimest korda liinile vesinikubuss

27. september 2023 kell 11:24

Taimse Teisipäevaga on liitunud üle 180 Eesti kooli ja lasteaia

27. september 2023 kell 11:18

Fotod: Tallinna toidumessil tutvustatakse esimest korda mahedaid uudistooteid ühisalal

27. september 2023 kell 10:24

Neli aastat kandsid vilja: suuremahuline projekt valmistab Eestit ette kliimamuutustega kohanemiseks

27. september 2023 kell 09:25

[Vaata kõiki artikleid](#)

SISUTURUNDUS

SISUTURUNDUS

Hea nipp! Kuidas saada Samsungi telefon ülisoodsalt?

SISUTURUNDUS

Kuidas valida õiget talverehvi?

SISUTURUNDUS

Tahan autot, aga mitte kohustusi: 5 head põhjust, miks valida pikaajaline autorent

SISUTURUNDUS

Tahad kuuluda raudsete teerajajate meeskonda? Siin on sinu võimalus!

POPULAARSED LOOD MUJAL GEENIUSES

G TELLIJALE

G TELLIJALE

G TELLIJALE

AUTO • HEA NIPP

Rubriiki toetab IIZI

Eesti Panga ja Omniva sendikampaania tõi esile valusa murekoha: mündivahetus on kulukas ja kättesaamatu teenus

AUTO • HEA NIPP

Rubriiki toetab IIZI

Eestis alustatakse lähapäevil keskmise kiiruse mõõtmise katseprojektiga. Kuidas see käib?

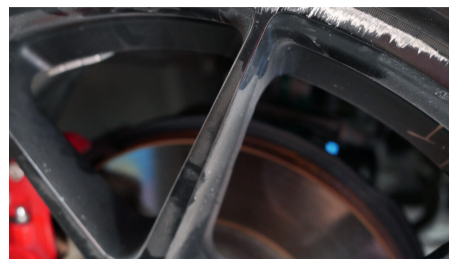
Suur edetabel: 30 parimat uut diiselmootoriga autot, mida praegu osta saab

ELISA BLOGI

Kas teadsid? Huvitavaid fakte Evelin Võigemasti elust

Leitud Eesti registrist: nende kolme autoga tahaks küll sõita!

IF KINDLUSTUSE BLOGI

Kas kasko aitab, kui sõidan hooga vastu äärekivi ja velg saab kannatada?

Politsei selgitab, kas selles videos möödasõit on korrektne või ei?

AUTO • UUDIS

Hullumeelsuseni tuunitud Toyota GR Yarisel on 740 hj ja seda ikka 1,6-liitrise mootoriga

KORD NÄDALAS

Hoolid Eesti loodusest ja tahad olla kursis keskkonnauudistega?

Hoolid Eesti loodusest ja tahad olla kursis keskkonnauudistega? Saadame sulle kord nädalas ülevaate Eesti suurima roheportaali parimatest lugudest.

geeniusmeedia

Geenius Meedia OÜ
Volta tn 1, 10412 Tallinn
Tel 660 9797 (09:00-17:00)
geenius@geenius.ee

[Üldised kasutustingimused](#) • [Andmekaitsetingimused](#) • [Ettevõtte](#)

© Geenius Meedia OÜ, 2023.

Portaalid

[Geenius](#)
[Auto](#)
[Digi](#)
[DigiPRO](#)
[Diktor](#)
[E-Kaubandus](#)
[Kodu](#)
[Pere](#)
[Raha](#)
[Rikas](#)
[RMP](#)
[Rohe](#)
[Tervis](#)
[Äri](#)

Ajakirjad

[Autoleht](#)
[Autoleht Ekstra](#)
[Digi](#)

Podcastid
[Algorütm](#)
[Autotund](#)
[Digisaade](#)
[Investoritund](#)
[Kriitiline intsident](#)
[Restart](#)
[Rohetund: Ära rääma](#)
[Ärikäik](#)

Sotsiaalmeedia

[Facebook](#)

Kontakt
[Toimetus](#)
[Reklaamiinfo](#)

Geeniuse portaale majutab

ZONE